

Prethodno priopćenje

MOTIVACIJA STUDENATA ZA UČENJE POSLOVNOG ENGLESKOG JEZIKA

Antonia Tudor, prof., Visoka škola za menadžment i dizajn Aspira
Ulica domovinskog rata 65, Split, Hrvatska
Telefon: +38521 382 802, e-mail: antoniavrdojak@yahoo.com

Sandra Kovačević, prof., Visoka škola za menadžment i dizajn Aspira
Ulica domovinskog rata 65, Split, Hrvatska
Telefon: +38521 382 802, e-mail: sandra.kovacevic@aspira.hr

Ada Reić, mag. soc., Visoka škola za menadžment i dizajn Aspira
Ulica domovinskog rata 65, Split, Hrvatska
Telefon: +38521 382 802, e-mail: ada.reic@gmail.com

SAŽETAK

U ovom je članku prikazano istraživanje stavova studenata prema učenju engleskog jezika na Visokoj školi za sportski i turistički menadžment, odnosno što ih motivira za njegovo učenje. Mnogi su lingvisti u svojim istraživanjima motivaciju podijelili u razne skupine, međutim lingvisti Lambert i Gardner, koji su proveli opsežna istraživanja na temu motivacije, podijelili su je na dvije skupine, integrativnu i instrumentalnu. Cilj je ovog istraživanja prikazati zasnivaju li studenti motivaciju za učenje engleskog jezika na integrativnoj motivaciji, tj. potrebi da nauče ne samo jezik, nego upoznaju i kulturu i običaje zemlje u kojoj se taj jezik govori ili na instrumentalnoj motivaciji, tj. želji da nauče jezik kako bi postigli određeni cilj. Polazna je pretpostavka da je zasnivaju na instrumentalnoj motivaciji. Uvodni dio rada donosi pregled istraživanja i zaključaka eminentnih lingvista koji su se bavili temom motivacije te se raspravlja o važnosti motivacije studenata. U nastavku su doneseni analiza i rezultati anketnog upitnika provedenog na uzorku od 41 studenta s ciljem ukazivanja na koji način pristupiti nastavi engleskog jezika na visokoj školi. Rezultati provedenog istraživanja potvrdili su polaznu pretpostavku jer je visok postotak studenata izrazio pozitivan stav prema tvrdnjama koje se odnose na instrumentalnu motivaciju, no pokazalo se da na neke tvrdnje vezane uz integrativnu motivaciju studenti također pokazuju pozitivan stav. Međutim, integrativna motivacija ipak je zastupljena u manjem obimu. Ovim je utvrđeno da je u nastavi potrebno poticati integrativnu motivaciju jer studenti trebaju poznavati i kulturu i običaje jezika kojeg uče kako bi postali dio poslovnog svijeta.

Ključne riječi: *engleski jezik; integrativna motivacija; instrumentalna motivacija; studenti sportskog i turističkog menadžmenta*

1. UVOD

Poznavanje engleskog jezika postalo je gotovo neophodno u današnje vrijeme tehnologije i interneta kojima smo povezani s ljudima diljem svijeta. Postalo je neophodno na putovanjima i otkrivanju novih zemalja, kultura i običaja, kao i gledanju filmova i slušanju omiljene glazbe. U traženju posla svakako je poželjno poznavati najmanje dva strana jezika. Svaki će poslodavac to cijeniti, a otvorit će se vrata i za mnoge druge poslovne prilike. Međutim, učenje stranih jezika pomaže i povećanju razumijevanja stranih kultura i upoznaje učenike s novim vrijednostima, običajima i idejama. Poznavanje drugog jezika povećava globalno razumijevanje. Postoji još mnoštvo primjera koji nam pokazuju da je komunikacija na stranom jeziku, osobito engleskom, postala svakodnevna potreba. Svi navedeni primjeri trebali bi motivirati učenike, bili oni studenti, odrasli ili djeca, za učenje engleskog jezika.

Motivacija je jedan od najvažnijih čimbenika u procesu učenja kojem je posvećeno puno pozornosti i istraživanja u okviru psihologije obrazovanja. Unatoč tome, teško ju je definirati i mjeriti, stoga i predstavlja izazov brojnim lingvistima i znanstvenicima koji se njome bave. Najčešće se definira kao skup procesa koji je odgovoran za intenzitet, smjer i upornost u nastojanjima da se postigne neki cilj. Jedna je od važnih pretpostavki za uspješno i trajno učenje stranog jezika motiviranost učenika ili studenata. Jedan od začetnika u istraživanju motivacije za učenje stranog jezika, kanadski društveni psiholog R. Gardner, motivaciju definira kao stupanj do kojeg se pojedinac trudi naučiti jezik radi interesa i zadovoljstva koji iz toga proizlazi (Gardner, 1985). U svojoj knjizi *Social psychology and second language learning: The role of attitudes and motivation* definira motivaciju za učenjem drugog jezika kao kombinaciju triju komponenti, a to su trud, želja i pozitivan stav prema učenju drugog jezika. Gardner i Lambert proveli su brojna istraživanja na temu motivacije te su se složili da se motivacija može podijeliti u dvije glavne skupine: integrativnu i instrumentalnu (Gardner i Lambert, 1972). S njima su se složili i mnogi drugi lingvisti i psiholozi.

2. INTEGRATIVNA I INSTRUMENTALNA MOTIVACIJA

Kao što smo prethodno spomenuli, začetnici u istraživanju motivacije za učenjem drugog jezika smatraju se psiholozi R. Gardner i W. Lambert. U svojim su istraživanjima zaključili da je motivacija odgovorna za pojačavanje ili sprječavanje interkulturalne komunikacije.

Integrativnu motivaciju čine motivacija pojedinca, odnosno trud, želja i pozitivan stav prema učenju jezika, kao i integrativnost, odnosno zanimanje za kulturu i društvenu zajednicu jezika koji se uči (Gardner, 2007). Ona omogućuje učenicima da se poznavanjem određenog stranog jezika lakše uklope u društveno okruženje tog govornog područja. Integrativno motivirana osoba uči strani jezik kako bi se što bolje uklopila u određeno društvo i postala njegov član. Gardner također naglašava da kulturni kontekst definitivno može utjecati na pojedinca jer će pojedinac u okviru

određenog kulturnog okružja formirati stavove o vrijednosti i smislenosti učenja jezika te očekivanja što se može, a što ne može postići njegovim učenjem. Prema istraživanjima Dörnyei i Schmidta, učenici koji izaberu integrativnu motiviranost umjesto instrumentalne pokazuju viši nivo intenziteta motivacije. Kada osoba osjeća potrebu za poistovjećivanjem s kulturom skupine čiji se jezik uči te ju poveže s trudom da se taj cilj postigne i željom da se taj jezik nauči, tada se radi o pravoj integrativnoj motivaciji.

Instrumentalna motivacija izražena je kod osoba koje uče drugi ili strani jezik kako bi postigli određeni cilj, npr. prednost pri zapošljavanju, bolju ocjenu na ispitu, kako bi lakše shvatili stručnu literaturu ili gledali filmove na stranom jeziku. Dörnyei smatra da je instrumentalna motivacija ta koja dovodi do uspjeha u učenju stranog jezika jer često učenici nemaju kontakt sa zajednicom koja taj jezik govori, stoga ne mogu ni formirati određeni stav prema njoj, njenoj kulturi i jeziku (Dörnyei, 2001). Instrumentalna motivacija često je jačeg intenziteta od integrativne, ona je potaknuta praktičnim razlozima pa će i dovesti do uspjeha prije nego integrativna motivacija, međutim ona traje mnogo kraće. Učenik može istovremeno biti integrativno i instrumentalno motiviran jer jedna vrsta motivacije ne isključuje drugu. Međutim, često je jedna izraženija od druge.

U kasnijim izdanjima Gardner razlikuje druge vrste motivacija za učenje stranog jezika, a to su motivacija za učenje jezika (engl. *language learning motivation*) i razredna motivacija (engl. *classroom learning motivation*) te dvije vrste konteksta koje vrše utjecaj na motivaciju: kulturni i obrazovni (edukacijski) kontekst (Gardner, 2007, 2010). Kulturni kontekst utječe na jezično postignuće pojedinca jer je ono neizostavni dio pojedinca. Kultura oblikuje stavove, vjerovanja, očekivanja pojedinca i slično. Obrazovni kontekst proizlazi iz obrazovnog sustava koji može utjecati na pojedinca kvalitetom sustava, kompetencijom nastavnika, kurikulumom i slično.

Prema Dörnyei, Gardnerova teorija previše je pojednostavljena i svedena na dvije vrste motivacije (Dörnyei, 2005). On stavlja težište svog istraživanja na stvarne situacije učenja u razredima, a ne na proučavanje motivacije kod čitavih zajednica. Međutim, ni on ne zanemaruje činjenicu da motivacija ovisi o raznim društvenim situacijama, dakle ne zanemaruje teoriju integrativne motivacije. Za razliku od sociopsihološke etape istraživanja motivacije kojoj pripadaju istraživanja i teorije Gardnera i Lamberta, kognitivno-situativna etapa istraživanja motivacije i istraživanja lingvista Oxford i Shearina, Clémenta, Dörnyei i Noelsa te Mihaljević Djigunović pokazala su da, uz instrumentalnu integrativnu motivaciju, na učenje drugog jezika utječu i ostale vrste motivacije, kao što je razvijanje kulturne tolerancije, putovanja, želja za znanjem, sklapanje prijateljstava, uporaba medija, traženje osobnih izazova i slično (Oxford i Shearina, 1994, Clément, Dörnyei i Noels, 1994, Mihaljević Djigunović, 1999). Međutim, Gardner upozorava da su to samo nepovezani razlozi, a ne i vrste motivacije (Gardner, 2007). Procesno-usmjerena etapa istraživanja motivacije motivaciju shvaća kao proces koji se s vremenom mijenja, stoga je bilo potrebno objasniti stalne temporalne promjene u motivaciji (Dörnyei, 2001, Ushioda, 1996). Posljednju etapu u istraživanju motivacije Dörnyei i Ushioda nazivaju socio-dinamičnom (Dörnyei i Ushioda, 2011). Do njega je doveo status engleskog jezika

kao glavnog jezika za međunarodnu komunikaciju koji suvereno vlada svim ostalim jezicima pa se počela istraživati motivacija za učenje engleskog jezika kao svjetskog jezika, i s druge strane, motivacija za učenje ostalih stranih jezika.

Očito je da su navedene teorije i pristupi nastali iz podjele motivacije na dvije velike skupine: instrumentalnu i integrativnu i da većina lingvisti u svojim istraživanjima kao polaznu točku ili kao zaključak kojem se vraćaju uzimaju podjelu Gardner i Lamberta.

2.1. Integrativna motivacija i shvaćanje kulture u nastavi poslovnog engleskog jezika

Integrativna motivacija, između ostalog, podrazumijeva motiviranje studenata za upoznavanje kulture i društvene zajednice jezika koji se uči. Tradicionalan pristup poučavanju kulture temelji se na činjenicama o stanovnicima i zemljama u kojima se engleski jezik govori kao materinski jezik. Međutim, promjene u statusu i ulozi engleskog jezika na međunarodnoj razini dovele su i do promjena u ciljevima i metodama poučavanja (McKay, 2002). Engleski jezik ne može se više povezivati samo s engleskim govornim područjem pa se na isti način poučavanje o kulturi također ne može izjednačavati s kulturom anglosaksonskog svijeta. Velika većina učenika, pa tako i studenata, neće koristiti engleski jezik samo za komunikaciju s izvornim govornicima, nego će ga koristiti i kao međunarodni jezik za komunikaciju s onima kojima engleski jezik nije materinski jezik (Vodopija-Krstanović, 2007).

Kada je riječ o nastavi poslovnog engleskog jezika na studiju sportskog i turističkog menadžmenta, poučavanje o različitim kulturama od iznimne je važnosti. Uspjeh u poslovnom svijetu današnjice sve više ovisi o jezičnim kompetencijama, kao i o poznavanju kultura različitih naroda. Integrativna se motivacija tako ostvaruje osvještavanjem studenata o stvarnim jezičnim situacijama. Oni će u svom budućem zanimanju komunicirati u velikoj mjeri s klijentima koji nisu s engleskog govornog područja i važno je da im se to osvijesti. U tom smislu, poznavanje različitih kultura ključno je kako bi u komunikaciji, i verbalnoj i neverbalnoj, postigli pozitivan dojam i postavili sebi dobre temelje za poslovni uspjeh. Na primjer, sportski će menadžer vrlo često biti u doticaju s različitim zemljama u kojima se možda cijeni drugačija hijerarhija u poslovnom svijetu, u kojima se na drugačiji način dogovaraju važni poslovi, u kojima se nivo formalnosti ne podudara s onim na koji su navikli u svom okružju. Također, dobar menadžer u turizmu znat će upotrijebiti svoja znanja o različitim kulturama i prezentirati svoje znanje, pozdrav, gestu ili čak jelo koje može učiniti razliku kod njegovog klijenta te mu osigurati uspjeh. Na poslovnim sastancima internacionalnog tipa jako je važno pokazati poznavanje i poštovanje različitih običaja i kultura. To je ono što čini razliku između onoga koji govori engleski jezik i onoga koji ga koristi u svrhu postizanja što bolje komunikacije. Tako engleski jezik postaje alat kojim se postiže uspjeh i koji otvara vrata u svijet.

Studenti koji slušaju kolegij Poslovni engleski jezik, trebali bi imati priliku steći vještine koje će im pomoći u poslovnom svijetu. Engleski jezik više ne možemo

vezati samo uz anglosaksonsku kulturu jer je on nadrastao jednu kulturu i postao univerzalan. Kada se studentima na ovakav način predoči važnost učenja o kulturi, nesumnjivo se kod njih pobuđuje integrativna motivacija.

3. ISTRAŽIVANJE MOTIVACIJE ZA UČENJE ENGLESKOG JEZIKA

3.1. Cilj istraživanja

Cilj je ovog istraživanja istražiti vrstu motivacije za učenje engleskog jezika kod studenata Visoke škole za menadžment i dizajn Aspira. Pri tom će se ispitati imaju li studenti izraženiju integrativnu motivaciju, tj. žele li naučiti jezik da bi upoznali kulturu i običaje zemalja u kojima se engleski jezik govori te da bi postali dio globalizacijskih procesa u kojima engleski uživa status najvažnijeg svjetskog jezika koji se govori gotovo svugdje na svijetu ili su potaknuti instrumentalnom motivacijom. To bi značilo da uče engleski jezik kako bi postigli određeni cilj, kao što je npr. lakše zaposlenje.

Polazna je pretpostavka da je kod studenata izraženija instrumentalna motivacija, tj. da studenti uče engleski jezik iz praktičnih razloga, dok bi integrativna motivacija bila znatno manje izražena jer u današnjim uvjetima studiranja i rada osobe trebaju poznavati engleski jezik radi lakšeg obavljanja svakodnevnih obaveza, ali i zbog zaposlenja ili napredovanja na poslu.

3.2. Uzorak

U anketnom upitniku *Motivacija za učenje engleskog jezika* sudjelovalo je ukupno 41 student/ica, od čega 22 muške i 19 ženskih osoba (u postotcima 54 % muškaraca naspram 46 % žena). Prosječna je dob studenata koji su sudjelovali u anketnom upitniku od 19 do 23 godine, čak 73 % ispitanika pripada toj kategoriji. Najviše je sudionika u kategoriji od 20 godina – 27 %. Najmlađi sudionik/ca je u dobi od 19 godina, a najstariji/a u dobi od 46 godina.

Stupanj obrazovanja ispitanika gotovo je u potpunosti srednja stručna sprema, samo jedan ispitanik ili ispitanica ima visoku stručnu sprema, preciznije doktorat. Što se radnog statusa tiče, velika je većina studenata nezaposlena (76 %), dok je ostalih 24 % zaposleno.

Među općim podacima zanimalo nas je koliko godina ispitanici uče engleski jezik. Prosječne godine učenja engleskog jezika među studentima su između 10 i 13 godina, ukupno je u toj kategoriji 62 % studenata, s tim da unutar te kategorije najviše njih uči engleski jezik 12 godina – 33 %. Ukupno gledano, mnogo je više studenata koji engleski jezik uče više od deset godina, nego onih koji ga uče manje od deset godina (25 % studenata). Odstupanje od dobivenog prosjeka je tek kod troje ispitanika, jedna osoba navodi da nije ranije učila engleski jezik, jedna ga uči tek dvije godine, a jedna osoba ističe da engleski jezik uči već 40 godina!

U anketnom upitniku ispitanici su odgovorili i na pitanje poznaju li još neki jezik, osim engleskog. Najzastupljeniji drugi strani jezik koji studenti govore jest talijanski (43 %), sljedeći jezik trećinski zastupljen jest njemački koji poznaje 35 % ispitanika. Francuski jezik poznaje samo 8 % studenata, španjolski tek 5 %, kao i poljski. Od ostalih jezika navedeni su još ruski, portugalski i makedonski, u iznimno malom postotku, odnosno svaki od njih poznaje samo jedna ispitanica osoba.

3.3. Metodologija

Istraživanje je provedeno pomoću anketnog upitnika koji se sastoji od dva međusobno povezana dijela (Prilog 1). U prvom se dijelu od studenata tražilo da ispune opće podatke o spolu, godištu, godinama učenja engleskog jezika, zaposlenju i učenju drugog jezika. Za mjerenje integrativne i instrumentalne motivacije korišten je upitnik s 18 tvrdnji od kojih se polovica odnosi na instrumentalnu, a polovica na integrativnu motivaciju. Studenti su izražavali svoje stavove koristeći se ljestvicom od 5 stupnjeva na Likertovoj ljestvici. Svoje slaganje ili neslaganje s tvrdnjama izražavali su zaokruživanjem broja od 1 do 5, s tim da 1 znači da se uopće ne slažu s tvrdnjom, 2 da se uglavnom ne slažu, 3 da nemaju određeni stav, 4 da se uglavnom slažu i 5 da se sasvim slažu s tvrdnjom.

Pri izradi upitnika koristila su se istraživanja lingvisti i psihologa na temu motivacije te su se tvrdnje formirale prema podjelama koje su utvrđene njihovim istraživanjima. Međutim, kod sastavljanja anketnih tvrdnji u obzir su se uzeli i stavovi studenata prema učenju engleskog jezika koje su usmeno izrazili na nastavi.

Prilog 1 Anketni upitnik

ANKETNI UPITNIK:

Opći podaci:

Dob : _____

Spol: M / Ž

Radni status: zaposlen-a / nezaposlen-a

Završen stupanj obrazovanja: _____

Koliko godina učite engleski jezik? _____

Poznajete li neki drugi strani jezik? da / ne

Ako je odgovor da, molimo navedite koji _____

Upute: Molimo da procijenite u kojoj se mjeri (ne) slažete s navedenim tvrdnjama.

Učim engleski jezik...	Uopće se ne slažem	Uglavnom se ne slažem	Nemam utvrđen stav	Uglavnom se slažem	U potpunosti se slažem
...jer je zanimljiv jezik	1	2	3	4	5
...jer mi lijepo zvuči	1	2	3	4	5
... jer obogaćuje čovjekovo znanje	1	2	3	4	5
... jer je znanje dio opće kulture	1	2	3	4	5
... jer želim upoznati anglosaksonsku kulturu	1	2	3	4	5
... jer anglosaksonski svijet određuje naše doba i želim biti dio modernog društva	1	2	3	4	5
... jer većina ljudi u svijetu komunicira engleskim jezikom	1	2	3	4	5
... jer preko njega pratim medije	1	2	3	4	5
... jer želim čitati književna djela u originalu	1	2	3	4	5
... jer želim gledati filmove bez titlova	1	2	3	4	5
... jer se pri zapošljavanju najviše traži engleski jezik	1	2	3	4	5
... jer će mi omogućiti napredovanje u budućem poslovanju	1	2	3	4	5
... jer mi je potreban u svakodnevnom korištenju računala i interneta	1	2	3	4	5
... zbog razumijevanja stručne literature	1	2	3	4	5
... jer će mi trebati u daljnjem školovanju	1	2	3	4	5
... jer ću dobiti bolju ocjenu iz kolegija	1	2	3	4	5
... radi osobne želje za napredovanjem	1	2	3	4	5
...jer volim putovati i to je jezik na kojem se mogu sporazumjeti u većini zemalja	1	2	3	4	5

Izvor: Likertova ljestvica

3.4. Analiza stavova studenata o navedenim tvrdnjama vezanim uz motivaciju za učenje engleskog jezika

Ispitanicima je u anketnom upitniku ponuđeno 18 različitih tvrdnji, izjava koje se odnose na motivaciju za učenje engleskog jezika. Njihov je zadatak bio procijeniti, na ljestvici od 1 do 5 (gdje je 1 – *nimalo se ne slažem* i 5 – *u potpunosti se slažem*), vlastiti stupanj slaganja s navedenim tvrdnjama. Ispitanici su za svaku tvrdnju mogli zaokružiti samo jednu ocjenu.

Tvrdnja o razlozima i motivaciji učenja engleskog jezika s kojom se najviše ispitanika u potpunosti slaže, čak 90 % ispitanika, jest tvrdnja *Učim engleski jezik jer će mi omogućiti napredovanje u budućem poslovanju*. Za istu su tvrdnju ostali ispitanici istaknuli da se uglavnom slažu – 10 % ispitanika, a nitko od njih nije naveo da se s ovom tvrdnjom ne slaže u bilo kojoj mjeri ili da o istoj nema utvrđen stav.

Ispitanici se, nadalje, velikom većinom u potpunost i slažu s još dvije tvrdnje o učenju engleskog jezika. S tvrdnjom *Učim engleski jer je njegovo znanje dio opće kulture* njih 83 % u potpunosti se slaže, a ostalih 17 % pripadnici su kategorije *uglavnom se slažem*. Nitko od ispitanika nije iznio neslaganje s ovom tvrdnjom.

Engleski jezik učim jer većina ljudi u svijetu komunicira engleskim jezikom – s ovom se izjavom također slaže 83 % ispitanika u potpunosti, no za razliku od potonje, dvoje se ispitanika ne slaže, i to jedna osoba ističe potpuno neslaganje, a druga djelomično neslaganje. Ostali ispitanici, njih 12 % uglavnom se slažu s navedenom tvrdnjom.

Ispitanici se većinski, u postotku od 76 %, slažu sa stavom da engleski jezik uče *jer obogaćuje čovjekovo znanje*, kao i s tvrdnjom da se *pri zapošljavanju najviše traži engleski jezik*. Za obje tvrdnje ne postoji neslaganje, dok u obje postoji jedan ispitanik ili ispitanica koji/koja nema utvrđen stav o tvrdnji. Tvrdnja da engleski uče jer se traži pri zapošljavanju može se usporediti s tvrdnjom s kojom su ispitanici u najvećoj mjeri potvrdili da uče jezik radi napredovanja u budućem poslovanju. Zanimljivo je primijetiti da u većem postotku ispitanici smatraju da će im pomoći u napretku u poslu, nego pri samom zapošljavanju, no da bismo znali točno uzroke ovakvih stavova, bilo bi potrebno ispitati što smatraju ključnim čimbenicima pri zapošljavanju.

S tvrdnjom da uče engleski jezik jer im je *potreban u svakodnevnom korištenju računala i interneta* u potpunosti se slaže 73 % ispitanih studenata i studentica. S obzirom na prosječnu dob ispitanika 20-ak godina i pripadnost takozvanoj generaciji Z, generaciji poznatoj i pod nazivom internet generacija, za očekivati je kontinuirana i velika upotreba računala, kao i korištenje engleskog jezika kao glavnog *računalnog jezika*. S ovom tvrdnjom ne postoji neslaganje kod ispitanika, no dvoje ispitanika nemaju utvrđen stav o ovoj tvrdnji. Ostalih 22 % ispitanih također se slaže s tvrdnjom da im je engleski jezik potreban pri korištenju računala i interneta, ali u manjoj mjeri (*uglavnom se slažem*).

Isti postotak ispitanika, 73 %, u potpunosti su izrazili slaganje s tvrdnjom da engleski jezik uče *jer vole putovati i to je jezik na kojem se mogu sporazumjeti u većini zemalja svijeta*. Ipak, 7 % ispitanih nema utvrđen stav, dok se jedna osoba uglavnom ne slaže s ovom tvrdnjom.

Većina ispitanika, 66 %, engleski jezik uči jer smatra da će im *trebati u daljnjem školovanju*. S istom se tvrdnjom uglavnom slaže 29 % ispitanika, dok se ostalih 5 % uglavnom ne slaže s tvrdnjom ili o istoj nema utvrđen stav.

Osobna želja za napredovanjem motivacija je i razlog zbog kojeg engleski uči 63 % ispitanih i s čim se ispitanici u potpunosti slažu, dok se uglavnom s tvrdnjom slaže 34 % studenata. Neslaganja s tvrdnjom nema, a samo je jedna osoba navela da nema utvrđen stav po ovom pitanju.

Sljedeća tvrdnja koja je većinski zastupljena o razlozima učenja engleskog jezika jest *Učim engleski jezik jer preko njega pratim medije*, s postotkom od 51 % potpunog slaganja i 27 % koji se uglavnom slažu, dok 13 % ispitanika nema utvrđen stav o učenju engleskog jezika zbog uključivanja u medije, a njih dvoje se ne slaže s tvrdnjom.

Tvrdnja da engleski uče *jer žele gledati filmove bez titlova* zastupljena je kod 49 % studenata i s njom se u potpunosti slažu, dok se 34 % studenata uglavnom slaže. Čak 15 % studenata o ovome nema utvrđen stav, dok se samo jedna osoba ne slaže s tvrdnjom.

Mnogi studenti uče engleski jezik i zbog *razumijevanja stručne literature* – njih 46 %, dok se 36 % uglavnom slaže s navedenom tvrdnjom.

U istom postotku, 46 % studenata smatra da uče engleski i zbog *dobivanja bolje ocjene iz kolegija* (odnosi se na kolegij Poslovni engleski jezik) i s tom se tvrdnjom u potpunosti slažu, dok se uglavnom slaže 32 % ispitanika. Jedna se osoba s ovom tvrdnjom nimalo ne slaže, dok je gotovo 20 % ispitanika zastupljeno u kategoriji koja nema utvrđen stav.

Na tvrdnje *Učim engleski jer je zanimljiv jezik* i *Učim engleski jer mi lijepo zvuči* studenti su prilično slično odreagirali – oko trećine njih (29 % i 31 %) u potpunosti se slaže s ovom tvrdnjom, oko četvrtine studenata se uglavnom slaže (40 % i 45 %), dok njih 20-ak posto (21% i 26 %) nema utvrđen stav o ovim tvrdnjama. S prvom, kao i s drugom tvrdnjom ne slaže se po jedan ispitanik.

Tvrdnja *Učim engleski jezik jer želim čitati književna djela u originalu* naišla je na najviše neslaganja ispitanika – 7 % studenata nimalo se ne slaže s tvrdnjom, 20 % ispitanika uglavnom se ne slaže s tvrdnjom, dok više od trećine (37 %) nema utvrđen stav. Ipak, više od trećine (37 %) studenata slaže se s tvrdnjom, od toga 22 % slaže se u potpunosti.

Najraznolikiji odgovori studenata dobiveni su o sljedećim tvrdnjama: *Učim engleski jer želim upoznati anglosaksonsku kulturu* i *Učim engleski jer anglosaksonski svijet određuje naše doba i želim biti dio modernog društva*.

Prva tvrdnja, *o učenju jezika zbog želje za poznavanjem kulture*, u najvećem postotku (46 %) zastupljena je preko kategorije *nemam utvrđen stav o tome*. Nadalje, s istom se 17 % studenata u potpunosti slaže, a 19 % uglavnom se slaže. Najveću mjeru neslaganja s tvrdnjom iznijelo je 7 % studenata, dok se 9 % uglavnom ne slaže. Iako je i dalje postotak slaganja, kao i u svim drugim tvrdnjama, veći od postotka neslaganja, zanimljiv je iznimno visoki postotak nepostojanja utvrđenog stava o tvrdnji.

Gotova identična stvar dogodila se i s tvrdnjom *Učim engleski jer anglosaksonski svijet određuje naše doba i želim biti dio modernog društva*; 46 % studenata iznosi da nema utvrđen stav o tome, isti postotak (22 %) pojavljuje se u tvrdnjama u *potpunosti se slažem* i *uglavnom se slažem*. Neslaganje s tvrdnjom iznijela je desetina ispitanika od čega se većinski (8 %) u potpunosti ne slažu.

4. ZAKLJUČAK

Anketni upitnik proveden među studentima na Visokoj školi Aspira potvrdio je pretpostavku da je kod studenata izraženija instrumentalna motivacija naspram integrativnoj. Odgovori studenata potvrdili su pretpostavku da korištenje medija, mogućnost zaposlenja i činjenica da se engleskim jezikom može komunicirati s mnogim nacijama u svijetu čine najvažnije faktore koji potiču studente da savladaju i koriste engleski jezik. Također očekivano, studenti nisu prepoznali važnost uključivanja kulture kao čimbenika koji bi ih trebao motivirati za učenje engleskog jezika. Pitanja *Učim engleski jer želim upoznati anglosaksonsku kulturu* i *Učim engleski jer anglosaksonski svijet određuje naše doba i želim biti dio modernog društva* u najvećem su broju odrazila činjenicu da studenti o tome uopće ne razmišljaju i da nemaju stav o tim tvrdnjama. Iz navedenog možemo zaključiti da integrativna motivacija nije dominantna i ne pojavljuje se u velikoj mjeri među studentima.

Međutim, iako mnogo praktičnija i studentima bliža, instrumentalna motivacija ne bi trebala potisnuti integrativnu. Važno je studente osvijestiti o važnosti poznavanja različitih kultura jer njihov uspjeh u poslovnom okružju može uvelike ovisiti o njihovom poznavanju različitih kultura. U današnjem društvu poznavanje anglosaksonske kulture često se potiče u osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju. Većina ispitanika uči engleski jezik već neko duže vrijeme i baš bi zato studenti na kolegiju Poslovni engleski jezik trebali spoznati važnost poznavanja drugih kultura s kojima se mogu susresti u svom daljnjem radu. Također, najviše pažnje trebalo bi se pridati onim kulturama koje su u velikoj mjeri različite od tradicije, kulture i običaja samih studenata, kao i kulturama s kojima će se vjerojatno najčešće susretati. Tako studente potičemo da razmišljaju šire i da spoznaju da jezik podrazumijeva ljude, sa svim svojim karakteristikama, navikama i običajima. Kada jednom uvide da će biti mnogo uspješniji ako uz znanje engleskog jezika pokažu poznavanje kulture određenog poslovnog partnera, integrativna motivacija zasigurno će biti mnogo zastupljenija. Na profesorima engleskog jezika je da im osvijeste tu činjenicu i da ih potaknu da postanu uspješni građani svijeta 21. stoljeća.

STUDENTS' MOTIVATION FOR LEARNING BUSINESS ENGLISH

Antonia Tudor, prof., University College of Management and Design Aspira
Ulica domovinskog rata 65, Split, Croatia
Telephone: + 385 21 382 802, e-mail: antoniavrdoljak@yahoo.com

Sandra Kovačević, prof., University College of Management and Design Aspira
Ulica domovinskog rata 65, Split, Croatia
Telephone: +385 21 382 802, e-mail: sandra.kovacevic@aspira.hr

Ada Reić, mag. soc., University College of Management and Design Aspira
Ulica domovinskog rata 65, Split, Croatia
Telephone: +385 21 382 802, e-mail: ada.reic@gmail.com

ABSTRACT

This paper presents the research of students' attitudes toward learning English language at the University College of Sports and Tourism Management. Many linguists divided motivation into various groups in their research. However, linguists Lambert and Gardner, who conducted the most extensive research on the subject of motivation, divided it into two groups, integrative and instrumental. The aim of this study is to show if the students' motivation for learning English language is based on integrative motivation, i.e., the need to not only learn the language, but to get to know the culture and customs of the country where the language is spoken, or on instrumental motivation, i.e., the desire to learn language to achieve a particular goal. The initial assumption is that it is based on instrumental motivation. The introductory part contains a review of the research and conclusions of eminent linguists who dealt with the topic of motivation and discusses the importance of student motivation, as well. Afterwards, the analysis and results of survey conducted on a sample of 41 students are presented in order to point out how to approach English teaching at University College. Results of the study confirmed the initial assumption since a high percentage of students expressed a positive attitude towards the statements which support integrative motivation, but with a surprisingly high percentage of integrative motivation among students. Nevertheless, the integrative motivation is less common among students. This shows that integrative motivation should be encouraged in the classroom because students need to get to know the culture and customs of the language they are learning in order to become a part of the business world.

Keywords: *English language; integrative motivation; instrumental motivation; sports and tourism management students*

LITERATURA

1. Clément, R., Dörnyei, Z. i Noels, K. A. (1994). Motivation, self-confidence and group cohesion in the foreign language classroom. *Language Learning*, 44(3), 417-448.
2. Dörnyei, Z. (2001). *Teaching and Researching Motivation*. Harlow: Longman.
3. Dörnyei, Z. (2005). *The Psychology of the Language Learner: Individual Differences in Second Language Acquisition*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
4. Dörnyei, Z i Schmidt, R. (2001). *Motivation and second language acquisition*. University of Hawaii.
5. Dörnyei, Z. i Ushioda, E. (2011). *Teaching and Researching Motivation* (2nd ed.). Harlow: Longman.
6. Gardner, R. C. (1985). *Social Psychology and Second Language Learning: The Role of Attitudes and Motivation*. London: Edward Arnold.
7. Gardner, R. C. (2007). Motivation and second language acquisition. *Porta Linguarum*, 8, 9-20.
8. Gardner, R. C. (2010). *Motivation and Second Language Acquisition*. New York: Peter Lang.
9. Gardner, R. C. i Lambert, W. E. (1972). *Attitudes and Motivation in Second Language Learning*. Rowley, MA: Newbury House.
10. McKay, S. (2002). *Teaching English as an International Language: Rethinking Goals and Approaches*. Oxford: Oxford University Press.
11. Mihaljević Djigunović, J. (1999). Kako motivirani učenici uče strani jezik. *Strani jezici* 28(3-4), 191-196.
12. Oxford, R. L. i Shearin, J. (1994). Language learning motivation: Expanding the theoretical framework. *Modern Language Journal* 78(1), 12-28.
13. Ushioda, E. (1996). *Learner Autonomy 5: The Role of Motivation*. Dublin: Authentik.
14. Vodopija-Krstanović, I. (2007). Obrada i shvaćanje kulture u nastavi engleskog jezika. *Jezik i identiteti*, str. 689-698. Zagreb – Split: HDPL